

Pars II. Philosophiæ moralis.

Caput XV. De Jure.

I. Quid sit? R. JUS est Justitiæ effectum quod in mutue societatis usu hominibus recta præscribit ratio. Donald. l. c. 7.

1. Quid sit? R. JUS CIVILE *δυναμις πολιτικὴ* est quod in societate inter homines liberos & æquales, vel proportionem, vel numero ad sufficientem rerum necessariorum copiam colitur.

*Naturale* *φυσικὸν* quod natura omnibus hominibus indidit. Sub hoc comprehenditur etiam illud, quod *ἰστέ* vocant *Jus gentium*.

1. Quid sit? R. JUS LEGITIMUM *νομικὸν* est, quod hominum decreto in societate ad civium salutem est sancitum. Dicitur etiam *Jus positivum*, item *Lex*, & *ἄλκτις* *Jus civile*. LEX HUMANA est decretum factum & promulgatum ab eo, qui publicam auctoritatem in civitate aliqua habet, præscribens quidpiam à subditis servandum, quod ad Reip. tranquillitatem & utilitatem facere probabiliter putatur. H. l. 4. c. 3.

1. Quid sit? R. *Ἐκτίσις* *Equitas* *ἐμμενέει* est correctio juris legitimi si ve legis ex parte, qua lex deficit ob suam generalitatem.

2. Adjunctum est, *Ἐκτίσις* ubi not:

2. Opposita.

1. *τὸ ἀνὰ ἑξῆς* *Summum jus*, seu *jus strictum*.  
2. *τὸ ἀνὰ ἑξῆς* *callida & malitiosa juris interpretatio*.

1. Quid sit? R. JUS OECONOMICUM est communio & societas vitæ eorum, qui ejusdem sunt domus, instituta ad generis propagationem, & domesticorum sustentationem.

*Οικονομικόν*, de quo not:

*Πατρικόν* *Paternum* *πατρικόν*, quod est inter parentes & liberos.

2. Quotuplex sit? R. Est vel

*Ἡρὸν* *Herile* *δεσποτικόν*, quod est inter dominum & servum.

*Ματρικόν* *Matrimoniale* *γαμικόν*, quod est inter maritum & uxorem.

III. Oppositum est INJURIA *ἀδικία* est juris violatio, cum a sciente ac volente invito alicui præter meritum damnum inferatur. Dicitur, invito, nam *volens non fit injuria*. *Ἐβέλ* *Solens non patitur injuriam*.

De JURE III. not:

*Ἐκτίσις* *Civiles* *de quo not:*

2. Quotuplex sit? R.

*Ἐκτίσις* *Legitimum*, de quo not:

II. Quotuplex sit? R. Jus est vel